

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก และ ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุรืรัมย์เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุรืรัมย์ เขต 1 พบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุรืรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X} = 2.42$) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ($\bar{X} = 2.39$) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 2.36$) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X} = 2.34$) ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 2.27$) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.14$) และด้านการบริหารการบัญชี ($\bar{X} = 2.10$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุรืรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาขาดข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จัดทำ และเสนอของบประมาณ ($\bar{X} = 2.50$) แผนงาน / โครงการ ไม่สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพราะขาดการวิเคราะห์ความสำคัญ ($\bar{X} = 2.49$) สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและประเมินสถานภาพ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.44$) บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.37$) และ สถานศึกษาไม่ได้จัดทำรายละเอียดของ แผนงาน/โครงการและกิจกรรมหลักในการเสนอของบประมาณ ($\bar{X} = 2.15$)

ด้านที่ 2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาไม่ได้จัดทำข้อตกลงด้านบริการผลิต กับเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบ เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 2.45$) สถานศึกษาขาดความชัดเจนในนโยบาย และข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 2.45$) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ขั้นตอนวิธีการ จัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.42$) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาไม่สอดคล้อง กับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{X} = 2.31$) การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาไม่ได้เป็นไปตามลำดับความสำคัญของภารกิจงาน ตามแผนงาน งาน และโครงการ ($\bar{X} = 2.26$) และการจัดทำรอบงบประมาณรายจ่ายของสถานศึกษา ไม่สอดคล้องกับ กรอบวงเงินที่ได้รับจัดสรร ($\bar{X} = 2.25$)

ด้านที่ 3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อ การประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดในการใช้จ่ายงบประมาณ ($\bar{X} = 2.49$) สถานศึกษาไม่ได้มีการสรุปผลการตรวจสอบการใช้งบประมาณ พร้อม ปัญหาที่ตรวจพบ และ ไม่มีการเสนอแนะแนวทางแก้ไข ($\bar{X} = 2.47$) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ($\bar{X} = 2.45$) สถานศึกษาไม่ได้จัดทำแผนการตรวจสอบ การบริหารงานงบประมาณ ให้สอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้งบประมาณ ($\bar{X} = 2.41$) และสถานศึกษา

ไม่ได้จัดทำรายงานผลการประเมินการใช้เงิน และผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ
สถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา($\bar{X} = 2.29$)

ด้านที่ 4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ สถานศึกษา และชุมชนขาดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 2.39$)
สถานศึกษาขาดความร่วมมือและให้การสนับสนุนในการจัดการศึกษาของบุคคล หน่วยงาน
องค์กรและชุมชน ($\bar{X} = 2.29$) การจัดทำทะเบียนคุมเก็บรักษาและเบิกจ่ายเงินที่ได้จากการจัดหา
รายได้และผลประโยชน์ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 2.18$) สถานศึกษา
ไม่ได้ดำเนินงานเกี่ยวกับสวัสดิการสำหรับบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 1.99$) สถานศึกษา ไม่มี
การดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับผู้เรียน ($\bar{X} = 1.85$)

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารการเงิน

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่การดำเนินการในการรับเงินและจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา
ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 2.15$) การจัดเก็บหลักฐานการเงินของ
สถานศึกษา ยังไม่เป็นระบบ และไม่สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 2.03$) การดำเนินการในการ
เก็บรักษาเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน และการนำเงินส่งคลัง
ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ที่กำหนด ($\bar{X} = 1.97$) และการจัดทำหลักฐานการรับ - จ่าย เงิน
นอกงบประมาณ ของสถานศึกษา ไม่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 1.93$)

ด้านที่ 6 ด้านการบริหารการบัญชี

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่เจ้าหน้าที่งานบัญชี ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้าง (พึงรับพึงจ่าย)
($\bar{X} = 2.49$) การจัดทำบัญชีและมีหลักฐานตามระบบบัญชี ที่ยังไม่ถูกต้องตามระเบียบ
($\bar{X} = 2.20$) การจัดทำรายงานการเงินและงบการเงินของสถานศึกษา ส่งหน่วยงานต้นสังกัด
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและ กรมบัญชีกลางไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.09$) การ

งบบัญชี รับ - จ่ายเงิน งบประมาณและ เงินนอกงบประมาณ ไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 2.03$) สถานศึกษาขาด การปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ($\bar{X} = 2.01$) เจ้าหน้าที่งานบัญชีไม่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกรายการผิดบัญชี ($\bar{X} = 1.95$) และสถานศึกษาขาดการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดเงินฝาก ธนาคารตามรายงานเงินคงเหลือประจำวันและงบพิสูจน์ ยอดฝากธนาคาร ($\bar{X} = 1.93$)

ด้านที่ 7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุของสถานศึกษา ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ($\bar{X} = 2.49$) สถานศึกษา ไม่ได้จัดทำรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนด ไม่มีข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย/ระเบียบของหน่วยตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 2.45$) สถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบสภาพบำรุงรักษาและซ่อมแซมพัสดุ ทั้งก่อนและหลังการใช้งาน ($\bar{X} = 2.43$) การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 2.31$) สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและจำหน่ายสำหรับพัสดุ ที่หมดสภาพไม่สามารถใช้งานได้ ($\bar{X} = 2.29$) สถานศึกษาไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน การแก้ไข และกระทบยอดคงเหลือทรัพย์สิน ($\bar{X} = 2.23$) และสถานศึกษาขาดการควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.19$)

2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ

ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลสรุปประเด็นของข้อเสนอแนะ ในประเด็น ที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

4.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

4.1.1 ปัญหาการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา

- 1) บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการจัดทำและเสนอของบประมาณไม่เพียงพอ จึงทำให้สถานศึกษาบางแห่งไม่ได้จัดทำและเสนอของบประมาณอย่างแท้จริง แต่ยังคงถ่ายสำเนาจากโรงเรียน หรือบุคคลอื่น แล้วปรับให้เข้ากับบริบทของตนเองเพื่อ ได้ส่งหน่วยงานต้นสังกัด
- 2) การวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานตรงกับความจริงน้อย ไม่ได้มาจากผู้มีส่วนได้เสีย
- 3) สถานศึกษาให้ชุมชน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์วางแผนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาน้อย
- 4) การเสนอของบประมาณ คิดตามจำนวนรายหัวนักเรียนเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงปัญหาที่แท้จริง
- 5) สถานศึกษา ให้ความสำคัญในเนื้อหาสาระของการจัดทำเอกสารไม่มากเท่าที่ควร

4.1.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

- 1) สถานศึกษา ควรจัดอบรม ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่สามารถบริหารที่เป็นแบบอย่างได้
- 2) หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีนโยบายให้สถานศึกษาจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยคำนึงถึงปัญหาในแต่ละแห่ง
- 3) สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียน หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอของบประมาณ

4.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

4.2.1 ปัญหาการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา

- 1) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จากหน่วยงานต้นสังกัด จัดสรรตามรายหัวนักเรียนเป็นหลัก ทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กที่นักเรียนมีจำนวนน้อย ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยตามจำนวน
- 2) การจัดสรรงบประมาณไม่ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา

3) ผู้บริหารให้ความสำคัญของแผนการใช้จ่ายเงิน โดยจัดทำขึ้นเพื่อส่งหน่วยงานต้นสังกัดเท่านั้น

4) การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา มักจะให้ความสำคัญกับโครงการสนับสนุนงานด้านวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาน้อย

5) หน่วยงานต้นสังกัด แจกการอนุมัติงบประมาณล่าช้า ทำให้การใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

1) การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการให้มากเพราะจะส่งผลกับผู้เรียนโดยตรง

2) การจัดสรรงบประมาณสถานศึกษาควรคำนึงถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของผู้เรียนเป็นหลัก ส่วนเรื่องอื่นเป็นเรื่องรองลงไป

3) หน่วยงานต้นสังกัดควรแจ้งการอนุมัติงบประมาณตั้งแต่ต้นปี เพื่อสถานศึกษาจะได้ดำเนินการใช้จ่ายเงินได้ตรงตามแผนที่วางเอาไว้

4) สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียน ครู หรือหน่วยงานอื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้เข้ามาร่วมวางแผนการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาเพื่องบประมาณจะได้กระจายอย่างทั่วถึง

4.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล

4.3.1 ปัญหาการตรวจสอบติดตามประเมินผลของสถานศึกษา

1) สถานศึกษารายงานข้อมูลในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาล่าช้า

2) ฝ่ายบริหารเอาใจใส่ ดูแลบุคลากร ด้านงบประมาณไม่มากเท่าที่ควร

3) สถานศึกษาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามา

ตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาน้อยมาก

4.3.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

1) สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียน ครู หรือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้เข้ามาร่วมตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา

2) ฝ่ายบริหารควรให้ความเอาใจใส่ดูแลบุคลากร ด้านงบประมาณ โดยการติดตาม และให้ความรู้ด้านงบประมาณให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3) บุคลากรด้านงบประมาณควรชี้แจงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรอื่นในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

4) สถานศึกษาควรกำกับ ติดตามคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

4.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

4.4.1 ปัญหาการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

1) ชุมชน ให้ความสำคัญของการศึกษาไม่มากเท่าที่ควร

2) สถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาน้อย โดยเฉพาะทรัพยากรด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ

3) สถานศึกษาขาดการวางแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ชุมชนยากจนไม่สามารถพึ่งตนเองได้

4.4.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

1) สถานศึกษาควรมหาแหล่งทุน แหล่งทรัพยากร จากหน่วยงานอื่น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา

3) สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินนอกงบประมาณ ซึ่งได้จากชุมชน

4.5 ด้านการบริหารการเงิน

4.5.1 ปัญหาการบริหารการเงิน

1) เอกสารทางการเงินไม่เป็นปัจจุบัน

2) หลักฐานการจ่ายเงินบางส่วนยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง

3) กฎระเบียบเกี่ยวกับการเงินของทางราชการทำให้การบริหารงบประมาณไม่เกิดความคล่องตัว

4) ขั้นตอนก่อนการเบิกจ่ายเงินมีมากทำให้การบริหารการเงินไม่คล่องตัว

5) บุคลากรทางการเงินเข้าใจคลาดเคลื่อนในกฎระเบียบของทางราชการ ทำให้การบริหารการเงินเกิดความล่าช้า

4.5.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการจัดทำเอกสารให้ถูกต้องก่อนการเบิกจ่ายทางการเงิน และตรวจสอบสม่ำเสมอ
- 2) ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรทางการเงินของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะระเบียบใหม่ๆ

4.6 ด้านการบริหารงานบัญชี

4.6.1 ปัญหาการบริหารงานบัญชี

- 1) เอกสารทางบัญชี ไม่เป็นปัจจุบัน
- 2) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางบัญชีโดยตรง

4.6.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

- 1) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเอาใจใส่ดูแลตรวจสอบเอกสารด้านบัญชี

4.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

4.7.1 ปัญหาการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

- 1) เอกสารการจัดซื้อจัดจ้างมีมากเกินไป ไม่คล่องตัวในการบริหาร
- 2) การก่อกวนผู้กักกันของสถานศึกษามากเกินความจำเป็น
- 3) การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ทรัพย์สินของสถานศึกษาบางอย่างใช้การไม่ได้ เนื่องจากสถานศึกษาไม่เอาใจใส่ดูแล

4.7.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

- 1) ควรให้อิสระกับสถานศึกษาในการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และถึงตัวผู้เรียนมากที่สุด
- 2) ควรคำนึงถึงความคุ้มค่า ของพัสดุ ครุภัณฑ์ที่จัดซื้อ จัดจ้าง

5. แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุรริรัมย์ เขต 1 จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เห็นว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณที่เหมาะสมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะดำเนินการพอสรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

การจัดทำและเสนอของบประมาณ ควรต้องมีความถูกต้อง เรียบร้อย มีการทบทวนข้อมูลการดำเนินงานตามแผนเก่าก่อน แล้วจึงพิจารณาเขียนแผนเสนอของบล่วงหน้า เป็นปีงบประมาณ ในการเขียน จัดทำและเสนอของบประมาณ ต้องสั้น กระชับ ได้ใจความ มี

การวางแผนที่เป็นระบบและวางแผนระยะยาว ให้ชุมชน และบุคลากรของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำ ให้มากขึ้น

5.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณ ต้องเป็นธรรม มีความยุติธรรมต่อทุกฝ่าย และถูกต้อง มุ่งเน้น ลงไปสู่ผู้เรียนในเรื่องของโครงการต่างๆ เน้นงานด้านวิชาการ 60-70 % ก่อนการจัดสรรงบประมาณ ควรมีการตรวจสอบการบริหาร และจัดสรร งบประมาณเป็นรายโรงเรียน และรายอำเภอ ให้มีความสำคัญ และครอบคลุมตามแผนงาน ต้องคำนึงถึงความจำเป็น และเร่งด่วนในการใช้งบประมาณ โดยต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก

5.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล

การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานเป็นเรื่องดี ควรทำเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงิน งบประมาณ ด้วยเอกสารที่ได้ทำการเบิกจ่าย การจัดซื้อจัดจ้าง ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันมีกรรมการหลายๆ ชุด หลายๆ ระดับ เพื่อความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.4 ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

สถานศึกษาควกรอกประกาศเรื่องการระดมทรัพยากร ให้ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษามีความมั่นใจ และสบายใจในการบริหารจัดการ โปร่งใส เพื่อสร้างความศรัทธา เกิดความช่วยเหลือ กับผู้น่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน

5.5 ด้านการบริหารการเงิน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินควรมีน้อย 2 คน สามารถทำงานแทนกันได้ (มีความรู้เท่ากัน) ระบบการเงินต้องโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีหลักฐานถูกต้องตามระเบียบ ปฏิบัติงานให้ชัดเจน ทันเหตุการณ์ ตรวจสอบได้ การบริการการเงินให้จัดตามระเบียบกระทรวงการคลังทุกครั้ง มีการรายงาน และประกาศเกี่ยวกับการบริหารการเงินไว้อย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้มีการอบรมการจัดทำบัญชีแบบใหม่ (เกณฑ์คงค้าง)

5.6 ด้านการบริหารบัญชี

มีเอกสารครบถ้วนถูกต้อง ตามระเบียบ และทำเป็นปัจจุบัน บุคลากรควรมีความรู้ด้านบัญชีที่แท้จริง อบรมกับเจ้าหน้าที่ ที่ไม่มีความรู้ หรือไม่ได้จบด้านบัญชีโดยตรง จัดทำบัญชี ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการตรวจสอบโดยคณะกรรมการ

5.7 ด้านการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์

เจ้าหน้าที่พัสดุ และสินทรัพย์ ต้องมีการดำเนินการที่ดีและโปร่งใส เพราะงานพัสดุเป็นงานละเอียด และมีกฎระเบียบ อ่างอิง เอกสารต่างๆ ต้องจัดทำให้ถูกต้องทั้งการ

ข้อ/จ้าง การลงทะเบียนรับ และการจำหน่าย มีการควบคุมตรวจสอบ ประเมินผล ครูทุกคนควรมีความรู้เพื่อรู้จักการเบิกจ่ายและปฏิบัติเกี่ยวกับพัสดุให้ถูกต้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยเหนือ ควรตระหนักและให้ความสำคัญอย่างมากในด้านการจัดสรรงบประมาณต้องทั่วถึงครอบคลุม โดยเน้นที่ครุภัณฑ์ที่ควรมี ควรเป็น และควรได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา อภิปรายตามข้อสรุปได้ ดังนี้

1 สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี ชวัชกาญจน์(2551 : 75) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 และผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 119) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ส่วนผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 80) เรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 โดยรวมพบว่าปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการบริหารการบัญชีตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 1 เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหารงบประมาณเป็นอย่างมาก การปฏิบัติงานยังต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ตามขั้นตอนและมีแบบฟอร์มค่อนข้างตายตัว จึงเป็นผลให้เกิดข้อผิดพลาดน้อย อีกทั้งผู้บริหารและหัวหน้าฝ่าย

บริหารงบประมาณได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านงบประมาณมากขึ้น โดยการเข้าอบรม สัมมนา ศึกษาต่อ และศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในเรื่องงบประมาณมากยิ่งขึ้น ประกอบกับสถานศึกษามีระบบควบคุมภายในที่เข้มแข็ง ส่วนฝ่ายตรวจสอบภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามการบริหารงบประมาณได้ออกตรวจสอบติดตามเป็นประจำทุกปีงบประมาณ เมื่อตรวจพบข้อบกพร่องเจ้าหน้าที่ก็จะให้คำแนะนำ และผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็สามารถสอบถามได้ทันที ผลจากการตรวจสอบพบสถานศึกษาหลายแห่งที่สามารถบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้ถูกต้องเป็นแบบอย่างได้ ก็จะแนะนำสถานศึกษาที่มีปัญหาการบริหารงบประมาณเพื่อขอคำแนะนำ เชิญมาเป็นวิทยากรหรือ ไปศึกษาดูงานเพื่อนำมาปรับปรุงงานได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลทำให้สภาพปัญหาในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาขาดข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จัดทำ และเสนอของบประมาณ สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี ธวัชกาญจน์(2551 : 75) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เช่นกัน ผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 120) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยส่วนผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 80) เรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในการบริหารงบประมาณตามคู่มือการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จัดทำและเสนอของบประมาณ เมื่อสถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ซึ่งได้มาจากการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา องค์กรชุมชน องค์กรท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว ก็สามารถนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นมาใช้วางแผนเพื่อจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดตั้งงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ด้านที่ 2 การจัดสรรงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกประเด็น ซึ่ง

ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ สถานศึกษาไม่ได้จัดทำข้อตกลงด้านบริการผลผลิต กับเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบ เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณ และ สถานศึกษาขาดความชัดเจนในนโยบาย และข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี รัชกาลาญจน์ (2551 : 76) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เช่นกัน ผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 120) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 80) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อปัญหาของสถานศึกษาไม่ได้จัดทำข้อตกลงด้านบริการผลผลิต กับเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบ เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณหรือผู้เกี่ยวข้องอาจมีความกังวลต่อความรับผิดชอบที่จะเกิดขึ้นตามมา หลังจากการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็เป็นได้

ด้านที่ 3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้บุคลากรขาดความรู้ ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อ การประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดในการใช้จ่ายงบประมาณ สถานศึกษาไม่ได้มีการสรุปผลการตรวจสอบการใช้งบประมาณ พร้อมปัญหาที่ตรวจพบ และไม่มี การเสนอแนะแนวทางแก้ไข สอดคล้องกับผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 121) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการศึกษาของราตรี รัชกาลาญจน์ (2551 : 76) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 80) เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านนี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผู้รับการตรวจอาจมีความกังวลต่อผลออกมาหรืออาจจะไม่ยอมรับซึ่งกันและกันหรือยังไม่คุ้นเคยกับการตรวจสอบ การตรวจสอบไม่เป็นกลาง การตรวจสอบไม่ต่อเนื่องก็เป็นได้ จึงทำให้ด้านนี้มีปัญหาโดยเฉลี่ย

มากกว่าทุกด้าน ฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องเร่งทำความเข้าใจถึงผลดีผลเสียของการตรวจสอบ

ด้านที่ 4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ สถานศึกษา และชุมชนขาดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาขาดความร่วมมือและให้การสนับสนุนในการจัดการศึกษาของบุคคล หน่วยงาน องค์กรและชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี รัชชกาญจน์(2551 : 76) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 120) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 80) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ สถานศึกษาได้มีการประสานและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นระบบ ศึกษาแนวทางหรือระเบียบที่จะขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรทุกประเภท ตลอดจนเงื่อนไขการขอรับการสนับสนุน สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อวางแผนและดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งสนับสนุน กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ เพื่อจูงใจ ชักชวนประชาชน เอกชนหรือหน่วยงานต่างๆ ให้เข้าใจ สนใจ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการศึกษา อีกทั้งสถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลและสรุปรายงาน เผยแพร่ เชิดชูเกียรติผู้สนับสนุนทุนการศึกษาและทุน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปัญหาด้านนี้มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านที่ 5 การบริหารการเงิน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ดำเนินการในการรับเงิน และจ่ายเงิน งบประมาณ เงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด การจัดเก็บหลักฐานการเงินของสถานศึกษา ยังไม่เป็นระบบ และไม่สามารถ ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี รัชชกาญจน์(2551 : 76) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 121) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 และผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 81) เรื่อง การศึกษาปัญหาการ

บริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินมีจำนวนมาก มีทั้งเก่าและใหม่ มีการแก้ไขปรับปรุงอยู่บ่อยครั้ง ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงทำให้การดำเนินการในการรับเงิน และจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดบ้างจึงเป็นผลต่อเนื่องทำให้การจัดเก็บหลักฐานการเงินของสถานศึกษา ยังไม่เป็นระบบ และไม่สามารถตรวจสอบได้

ด้านที่ 6 การบริหารการบัญชี มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ เจ้าหน้าที่งานบัญชี ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้าง (พึงรับพึงจ่าย) การจัดทำบัญชีและมีหลักฐานตามระบบบัญชี ที่ยังไม่ถูกต้องตามระเบียบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี รัชชกาญจน์ (2551 : 77) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 122) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 และผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 80) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้าง (พึงรับพึงจ่าย) เป็นระบบใหม่ที่เพิ่งนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ ซึ่งส่วนมากจะจัดทำในโรงเรียนขนาดใหญ่บาง โรงเรียนเท่านั้น ยังไม่แพร่หลายไปทุกโรงเรียน ส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่ได้จัดการอบรมและพัฒนาผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณ อีกทั้งไม่มีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน จึงทำให้ข้อนี้มีปัญหามากกว่าข้ออื่น

ด้านที่ 7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่พัสดุของสถานศึกษา ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สถานศึกษาไม่ได้จัดทำรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนด ไม่มีข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย/ระเบียบของหน่วยตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของประสิทธิ์ หัตถศิลป์ (2551 : 122) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการศึกษาของราตรี รัชชกาญจน์ (2551 : 77) เรื่อง การศึกษาปัญหาการ

บริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 และผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 81) เรื่อง การศึกษา ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของสถานศึกษาหลายแห่งมีความผิดพลาด ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขาดความรู้และการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นหน่วยงานต้นสังกัดหรือสถานศึกษาควรพัฒนาบุคลากรด้วยการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ที่ถูกต้อง อีกส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากระเบียบมีการแก้ไขปรับปรุงอยู่บ่อยครั้งทำให้เจ้าหน้าที่ปรับตัวไม่ทันความเปลี่ยนแปลง หรือสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณบ่อยครั้งจึงทำให้การปฏิบัติงาน ไม่ถูกต้องต่อเนื่อง

2. การเปรียบเทียบระดับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับหัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่แตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับ ราตรี ธวัชกาญจน์ (2551 : 77) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 85) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จากการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณจำแนกตามตำแหน่งที่ต่างกัน ก็พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงบประมาณ เป็นงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการคลังได้กำหนดให้ถือปฏิบัติทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ ต้องปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ มีโอกาสได้พัฒนาตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ เท่าเทียมกันจึงทำให้มองเห็นระดับปัญหาต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบระดับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก (สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 300 คนลงมา) กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ (สถานศึกษาที่มี

จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป) โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ที่แตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี ชวัชกาญจน์ (2551 : 77) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย และเมื่อ เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาด โรงเรียนพบว่าโดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวนิดา ช่วยบำรุง (2550 : 86) ได้ ศึกษาการศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ พบว่าโดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน โรงเรียนทุกขนาด ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเดียวกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่ หรือขนาดเล็ก สามารถ เลือกรูปแบบการปฏิบัติงาน วิธีแก้ปัญหาแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา เป็นการเฉพาะ อีกทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน การคมนาคมขนส่งมีความสะดวก ปลอดภัย จึงประสบปัญหาในการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และสถานศึกษา ควรตรวจสอบ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมากขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรพัฒนาผู้ที่ รับผิดชอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถ ในด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และการบริหารบัญชี โดยจัดให้มีการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและ ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมากขึ้น

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรพัฒนา สถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำและการเสนอของบประมาณ โดยเฉพาะด้าน ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้วิเคราะห์จัดทำและเสนอของบประมาณ

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรสนับสนุน

พัฒนาสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาและชุมชนให้มีความรู้ เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร งบประมาณ อีกทั้ง ส่งเสริมสนับสนุนและเปิด โอกาสให้บุคลากรทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการบริหารงบประมาณทุกขั้นตอน และให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1

2.3 ศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาเพื่อให้ บุคลากรและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียทุกคนเข้าถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับ งบประมาณของสถานศึกษา

